

Lønsumsafgift i vejret? Mulige konsekvenser for den finansielle sektor samt Analyse af 1. kvartals finansieringsomkostninger for udvalgte pengeinstitutter.

Krull, Lars

Publication date:
2012

Document Version
Accepteret manuscript, peer-review version

[Link to publication from Aalborg University](#)

Citation for published version (APA):

Krull, L., (2012). *Lønsumsafgift i vejret? Mulige konsekvenser for den finansielle sektor samt Analyse af 1. kvartals finansieringsomkostninger for udvalgte pengeinstitutter.*, 33 s.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal -

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us at vbn@aub.aau.dk providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Lønsumsafgift i vejret? Mulige konsekvenser for den finansielle sektor

Samt

**Analyse af 1. kvartals finansieringsomkostninger for
udvalgte pengeinstitutter
(Banker i Danmark 28/5-2012)**

**Lars Krull
28/5-2012**

Forudsætning for dette papir

Som universitetsansat med styring og regulering af finansielle institutioner som fagområde har jeg kommenteret de "foreslåede" tiltag. Jeg er selvfølgelig klar over at det er en ideologisk(politisk) beslutning om hvad pengeinstitutter skal bidrage til samfundshusholdningen.

Jeg har i det efterfølgende alene forholdt mig til nogle af de konsekvenser en forhøjelse af lønsumsafgiften kan have på pengeinstitutternes muligheder i at understøtte og deltage i en økonomisk genopretning af vores samfundsøkonomi.

Vedlagte kommentarer er således ikke tænkt som et politisk bidrag, men alene et bidrag der illustrer nogle mulige økonomiske konsekvenser.

Baggrund

Denne korte præsentation er lavet fordi der henover pinsen er blevet luftet planer om at der i et kommende skatteforslag (præsenteres angiveligt den 29/5-2012) vil blive præsenteret en forhøjelse af lønsumsafgiften for finansielle virksomheder i det kommende skatteudspil.

Hvad er lønsumsafgift?

Er en lønskat der betales proportionalt med den finansielle virksomheds lønsum. Det er en skat der opkræves uanset om den finansielle virksomhed har overskud eller underskud.

Lønsumsafgiften kan således sidestilles med en driftsomkostning.

Lønsumsafgift er en afgift der typisk opkræves hos virksomheder der har ingen eller kun meget ringe momspligtig omsætning. Lønsumsafgiften for finansielle virksomheder udgør i 2012 10,5% af lønsumsgrundlaget.

Mine analyser

Når danske pengeinstitutter aflægger rapport om deres virksomhed på kvartals. $\frac{1}{2}$ -årsbasis samt årsrapporter, opgør jeg virksomhedernes samlede finansieringsomkostninger for den forløbne periode.

Når et pengeinstitut fungerer optimalt har det finansieringsomkostninger, der er af en sådan størrelse at virksomheden kan placere midler både i pengemarkedet og i kapitalmarkedet. Ideelt betyder dette at virksomhederne har finansieringsomkostninger der er under pengemarkedet(pengemarkedsrenten).

Efter krisen er begyndt har vi set at nogle institutter generelt finansierer sig **dyrere** end pengemarkedet. En del af denne finansiering sker ved at tiltrække indlånsmidler, hvor man til indlånsmidler (som pr. definition er pengemarkedsprodukt) betaler kapitalmarkeds pris – altså et princip om at man betaler for noget man ikke får!

Mine analyser forts.

Jeg har i forbindelse med aflæggelsen af årsrapporterne for 2011 dokumenteret at virksomhedernes finansieringsomkostninger generelt ikke er steget særligt meget – for nogle har man endog oplevet et fald i finansieringsomkostningerne.

Det undrer **mig ikke** at pengeinstitutterne har hævet renterne overfor lånerne, selv om udviklingen i finansieringsomkostningerne på ingen måde retfærdiggør dette.

Pengeinstitutterne har de sidste år lidt under svag indtjening kombineret med betragtelige nedskrivninger og endelig en meget kostbar deltagelse i bankpakker og oprydning efter andre virksomheder i branchen – og sidste men ikke mindst er der (begrundet) udsigt til øgede krav til kapital og kvaliteten af kapitalen. Disse enkeltfaktorer gør samlet at virksomhederne er nødt til at hæve "prisen" på udlån for at sikre virksomhederne og deres fortsatte indtjening og fremdrift.

I min optik har virksomhederne ikke andre muligheder end at sætte prisen op (udlånsrenten),

Mine analyser forts.

Dette medfører således at virksomheder og private skal betale mere for at finansiere sig. Ser vi på verdens centralbanker, så fastholder de renterne på et meget lavt niveau – angiveligt i et forsøg på at få gang i økonomien igen. Tesen er at en lav rente får flere til at turde investere og tage risiko.

Men de lave renter når desværre ikke ud til virksomheder eller forbrugere, idet pengeinstitutterne som før nævnt opererer med en forholdsvis høj rentemarginal for blandt andet at dække omkostninger til nedskrivninger, bankpakker og lovbestemt finansiell stabilitet.

Pengeinstitutter udgør et væsentligt "tandhjul" i økonomien og det er vigtigt at pengeinstitutterne tør og kan agere optimalt i forhold til situationen(krisen) – I min optik tør og kan de ikke det, fordi de er nødt til at have indtjening **nu** på grund af den usikkerhed som de ovennævnte initiativer påfører dem.

Gang i økonomien

I min optik er det nødvendigt at pengeinstitutterne får mulighed for at tænke mere langsigtet end nu – Bankpakkerne var og er i det store hele meget fornuftige, men de er designet til en kortere kriseperiode – det har desværre vist sig at krisen er blevet dyb og mere langvarig.

Pengeinstitutterne skal på den ene side betale for deltagelse i pakkerne, samtidig med at de er i effekt – det betyder at større omkostninger som de kun kan dække ind ved en øget rente.

Skal vi have gang i økonomien er det for mig at se afgørende at pengeinstitutterne ikke frygter for udgifter og dermed deres indtjening.

Højere lønsumsafgift

Af pressen fremgår det at forhøjelsen af lønsumsafgiften til finansielle institutioner på 1,8% vil give et provenu på 390 mio. kr. (f.eks. <http://politiken.dk/politik/ECE1637894/regeringen-vil-haeve-bankskat/>)

Dette svarer til at hver finansansat skal præstere en indtjening på minimum ca. kr. 7000,- pr. år ekstra (skønsmæssigt 57500 ansatte). Budgetteres der med en indtjening pr. omkostningskrone på f.eks. 1,5 vil dette betyde at indtjeningen skal øges med ca. 600 mio kr. eller ca. 10.500 kr. pr. finansansat. (dette er et konservativt (lavt) estimat).

Der må være generel konsensus om at en velfungerende finanssektor er et must for at den samlede økonomi igen kan komme i vækst. I dag er situationen den at pengeinstitutterne faktisk har en utilfredsstillende indtjening (f.eks. <http://www.finansraadet.dk/nyheder/artikler-fra-finansraadets-nyhedsbrev/2012/maj/beskedne-overskud-i-banksektoren.aspx>)

Som en konsekvens af ovennævnte dokumenterede lave indtjening øger pengeinstitutterne renten på udlån. Pengeinstitutterne er udmærket klar over at renteforhøjelser har den...(forts.)

Højere lønsumsafgift forts.

konsekvens at private og virksomheder ofte ikke tør eller udskyder beslutninger, hvortil der skal anvendes finansiering. Og det er netop den slags gennemførte investeringsbeslutninger (og forbrugsbeslutninger) der kan sparke gang i økonomien igen.

Det er efter ovennævnte argumentation derfor min opfattelse at en forhøjelse af lønsumsafgiften i bedst fald medvirker til at bremse genopretningen af økonomien. Det er endvidere min opfattelse at det også vil medføre at pengeinstitutterne vil accelerere tilpasning af medarbejderstaben (afskedigelser) – dette i sig selv til skade for genopretningen.

Vi bør give pengeinstitutterne betingelser, således at de fokuserer på vækst og fremdrift, fremfor som nu (ofte) at fokusere på det kortsigtede (overlevelse og indtjening).

Hvem bliver hårdest ramt?

I min efterfølgende analyse "Banker i Danmark" for 1. kvartal 2012. Fremgår det med al tydelighed at det er de **mindre banker** der er de mest personaleforbrugende, og dermed er det også disse der bliver **hårdest** ramt af en forhøjelse af lønsumsafgiften.

En forhøjelse af lønsumsafgiften vil således primært ramme de mindre pengeinstitutter – der i forvejen har de højeste omkostninger.

Hvis vi skal have gang i økonomien igen, er det **vigtigt** at vi ikke "bank-skævdeler" Danmark, således at de pengeinstitutter der i dag gør god nytte og gavn i udkants Danmark, ikke får yderligere **omkostninger** pålagt.

En forhøjelse af lønsumsafgiften vil ultimativt medvirke til at skævvride pengeinstitutudbuddet i Danmark

Sammenhæng ?

Det fremgår at det vil blive foreslået at skatten lempes på mindretals aktionærer i unoterede aktier(iværksætterskatten). Dette er isoleret set et fremskridt, der nok vil sikre en øget interesse i investering i denne type aktier (nye virksomheder, generationskifter mm.). Jeg er sikker på at dette positive tiltag kun får udnyttet sit fulde potentiale, såfremt pengeinstitutterne sammen med investorer i unoterede aktier tør og vil være med, men dette fordrer pengeinstitutter der ser fremad.

Det forekommer ulogisk at det skildres som positivt at midlerne fra den øgede lønsumsafgift anvendes til at lempe skatten på mindretalsaktionærer – det er svært at få øje på en sammenhæng.

Banker i Danmark
Efter 1. kvartal 2012
Lars Krull
28052012

Om analysen

"I forhold til min analyse af finansieringsomkostningerne optræder der i nærværende analyse væsentlig færre institutter. Dette skyldes at flere institutter enten ikke rapporterer kvartalsvis eller blot nøjes med at udsende en periodemeddelelse, der ikke er i en kvalitet der muliggør en udregning af finansieringsomkostningen"

"Fsva. Danske Bank og Nordea har jeg valgt at anvende konsoliderede tal for topselskaberne, dette begrundet i det faktum at kvartalsrapporterne ikke i tilstrækkelig omfang muliggør udskilning af de danske aktiviteter"

Generelt

Generelt skal man være forsigtig med direkte at sammenligne små virksomheder med større virksomheder. Ligesom man selvfølgelig heller ikke bør sammenligne virksomheder med væsens forskellige forretningsmodeller.

I nærværende analyse indgår virksomheder med forskellige forretningsmodeller samt virksomheder af forskellig størrelse. Der opfordres til omtanke for resultater "på tværs" af disse anvendes uden nødvendige kommentarer.

Citat generelt

"De ledende renter er fortsat med at falde i 1. kvartal af 2012. Pengeinstitutterne har været gode til at tilpasse deres finansiering. Dog har INGEN af de analyserede pengeinstitutter været i stand til sænke deres finansieringsudgifter ligeså meget som faldet i pengemarkedsrenterne" ... "Institutter med langsigtet finansiering på balancen tilpasser sig langsommere end institutter med indlån som den primære finansieringskilde"

Citat generelt II

"Pengeinstitutterne har følgelig i 1. kvartal måtte hæve renterne på udlån for at sikre samme "dækningsbidrag" som i 4. kvartal 2011"

"Pengemarkedsrenterne er i 2. kvartal forsat med at falde på grund af €-krisen – dette sætter institutternes indtjening yderligere under pres" ... "og i hvert fald består opgaven fortsat med at få hævet rentemarginalen"

Sådan har jeg gjort

- Prisen for fremmedkapital er opgjort som:

*Renteudgifter/(den gennemsnitlige balancesum)-
(gennemsnitlig egenkapital)+(gennemsnitlig
garantkapital)-(gennemsnitlig puljeaktiver)*

Alle tal kommer fra virksomhedernes officielle kvartals-
/årsrapporter

Sådan har jeg gjort II

- Denne fremgangsmåde er selvfølgelig noget forsimplet, idet nogle poster udelades – Dette betyder generelt at kapitalomkostningen i % undervurderes en smule.

Finansiering

- Lars Krull:

"En finansiel institution der finansierer sig langt i kapitalmarkedet har selvfølgelig en højere kapitalomkostning"

"Et pengeinstitut der primært finansierer sig i pengemarkedet (indlån) bør have en finansieringsomkostning der ligger under pengemarkedsrenten, medmindre instituttet har en særlig forretningsmodel"

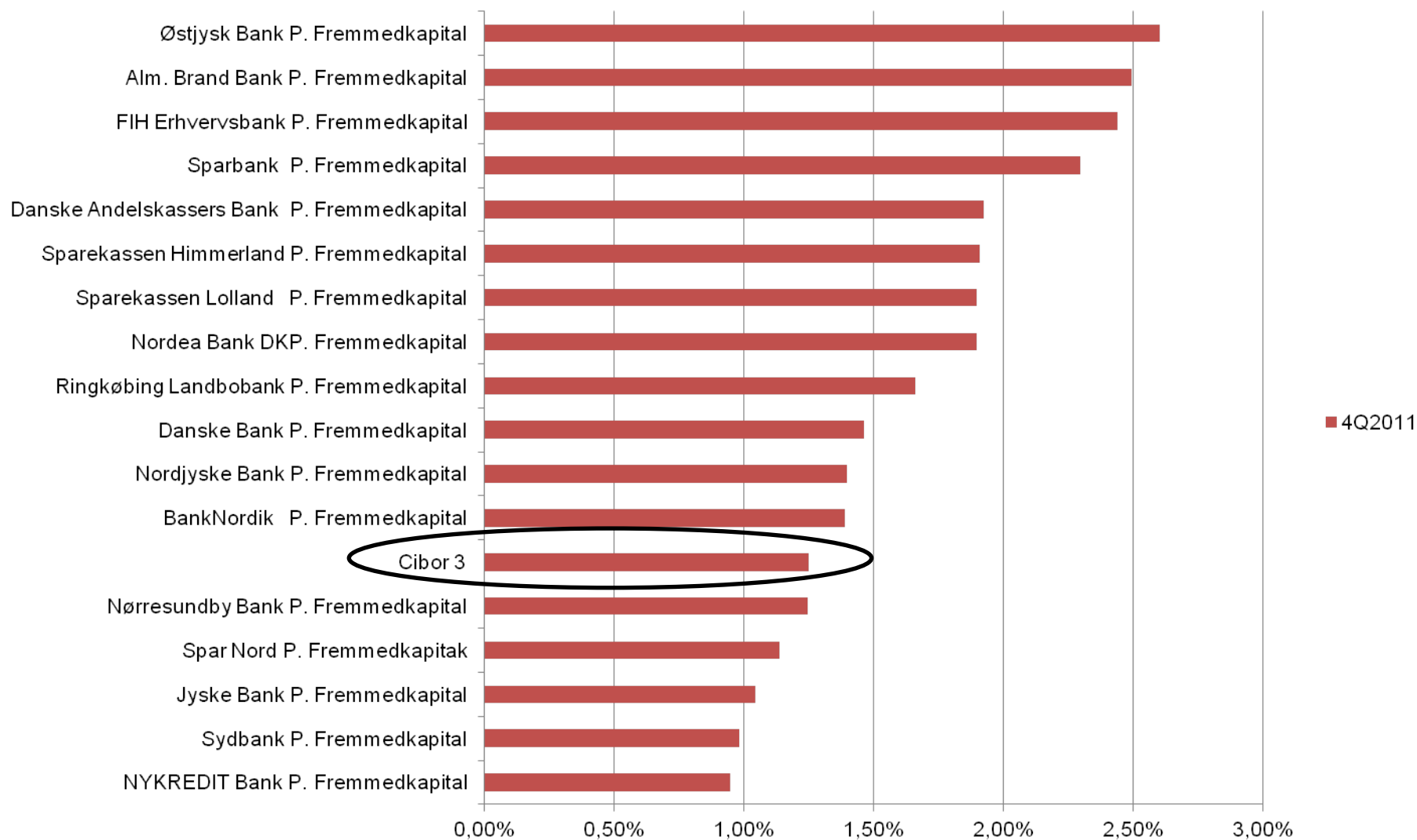
Finansiering II

- Lars Krull:

"På grund af det meget hastige (og store) fald i pengemarkedsrenterne, er det for et indlånstungt institut stort set umuligt at finansiere sig under pengemarkedsrenten"

Sammenlign evt. med: [http://vbn.aau.dk/da/publications/banker-i-danmark-pr-2232012\(7ca3eb91-8816-401f-acf6-bc480e8a4f7c\).html](http://vbn.aau.dk/da/publications/banker-i-danmark-pr-2232012(7ca3eb91-8816-401f-acf6-bc480e8a4f7c).html)

4. kvartal 2011

4. Kvartal 2011

- Lars Krull

"I 4. kvartal 2011 så vi at kun ganske få institutter faktisk var i stand til at finansiere sig under pengemarkedsrenten"

"Vi ser også en klar tendens til at institutter som generelt opfattes som havende en større risiko rent faktisk har væsentligt større finansieringsomkostninger"

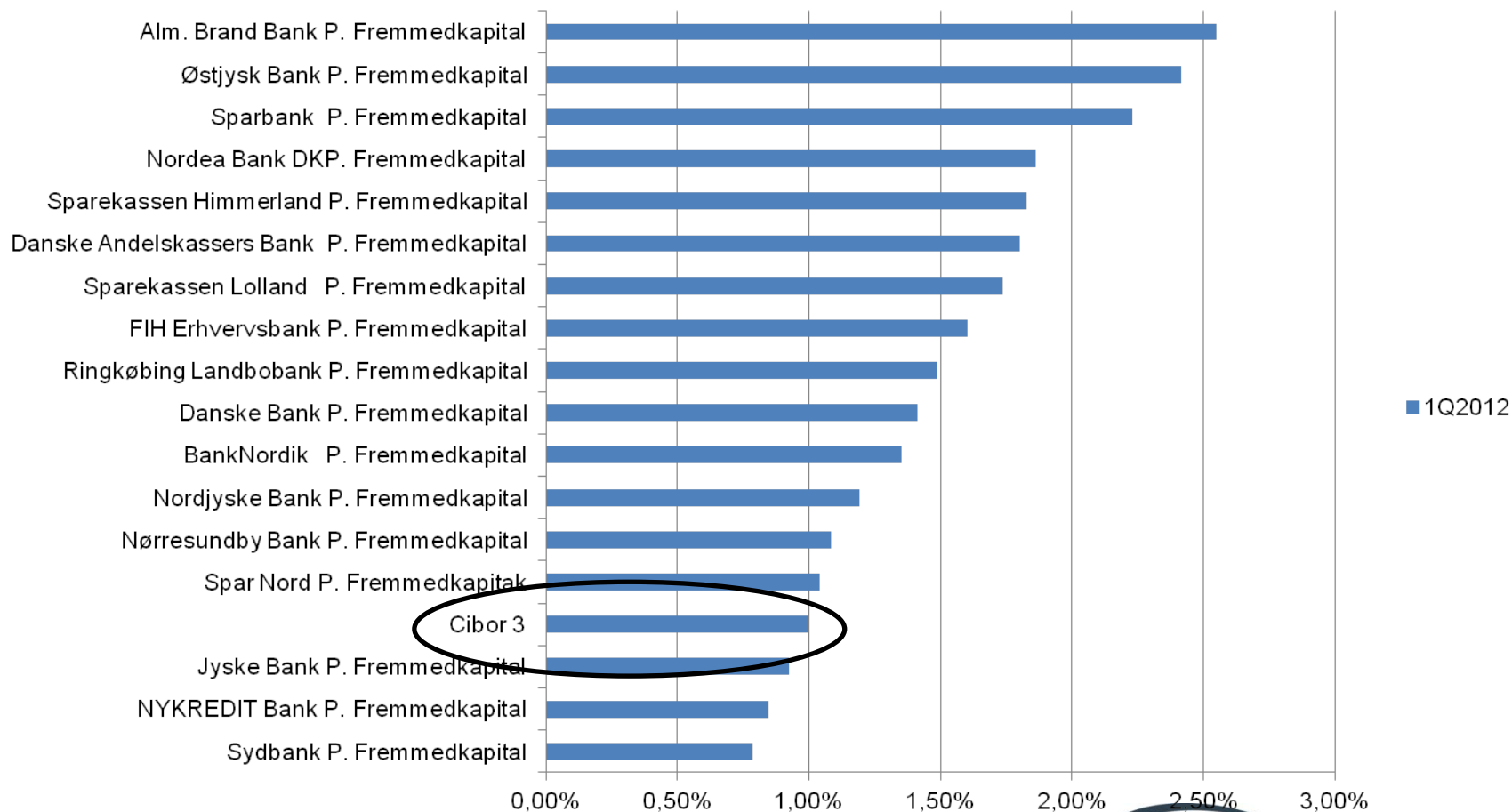

4 Kvartal 2011

Kolonne1	4Q2011
Østjysk Bank P. Fremmedkapital	2,61%
Alm. Brand Bank P. Fremmedkapital	2,49%
FIH Erhvervsbank P. Fremmedkapital	2,44%
Sparbank P. Fremmedkapital	2,30%
Danske Andelskassers Bank P. Fremmedkapital	1,93%
Sparekassen Himmerland P. Fremmedkapital	1,91%
Sparekassen Lolland P. Fremmedkapital	1,90%
Nordea Bank DKP. Fremmedkapital	1,90%
Ringkøbing Landbobank P. Fremmedkapital	1,66%
Danske Bank P. Fremmedkapital	1,46%
Nordjyske Bank P. Fremmedkapital	1,40%
BankNordik P. Fremmedkapital	1,39%
Cibor 3	1,25%
Nørresundby Bank P. Fremmedkapital	1,24%
Spar Nord P. Fremmedkapital	1,14%
Jyske Bank P. Fremmedkapital	1,04%
Sydbank P. Fremmedkapital	0,98%
NYKREDIT Bank P. Fremmedkapital	0,95%

Pris på fremmedkapital

1. Kvartal 2012

1. kvartal 2012

- Lars Krull

"Referencerenten (pengemarkedsrenten) er faldet ca. 25 bp kvartal/kvartal"

*"Man kan undre sig over at så mange institutter der primært finansierer sig med indlån finansierer sig så dyrt – det er bekymrende hvis der betales **kapitalmarkedspris** for **pengemarkedsprodukt** (indlån)"*

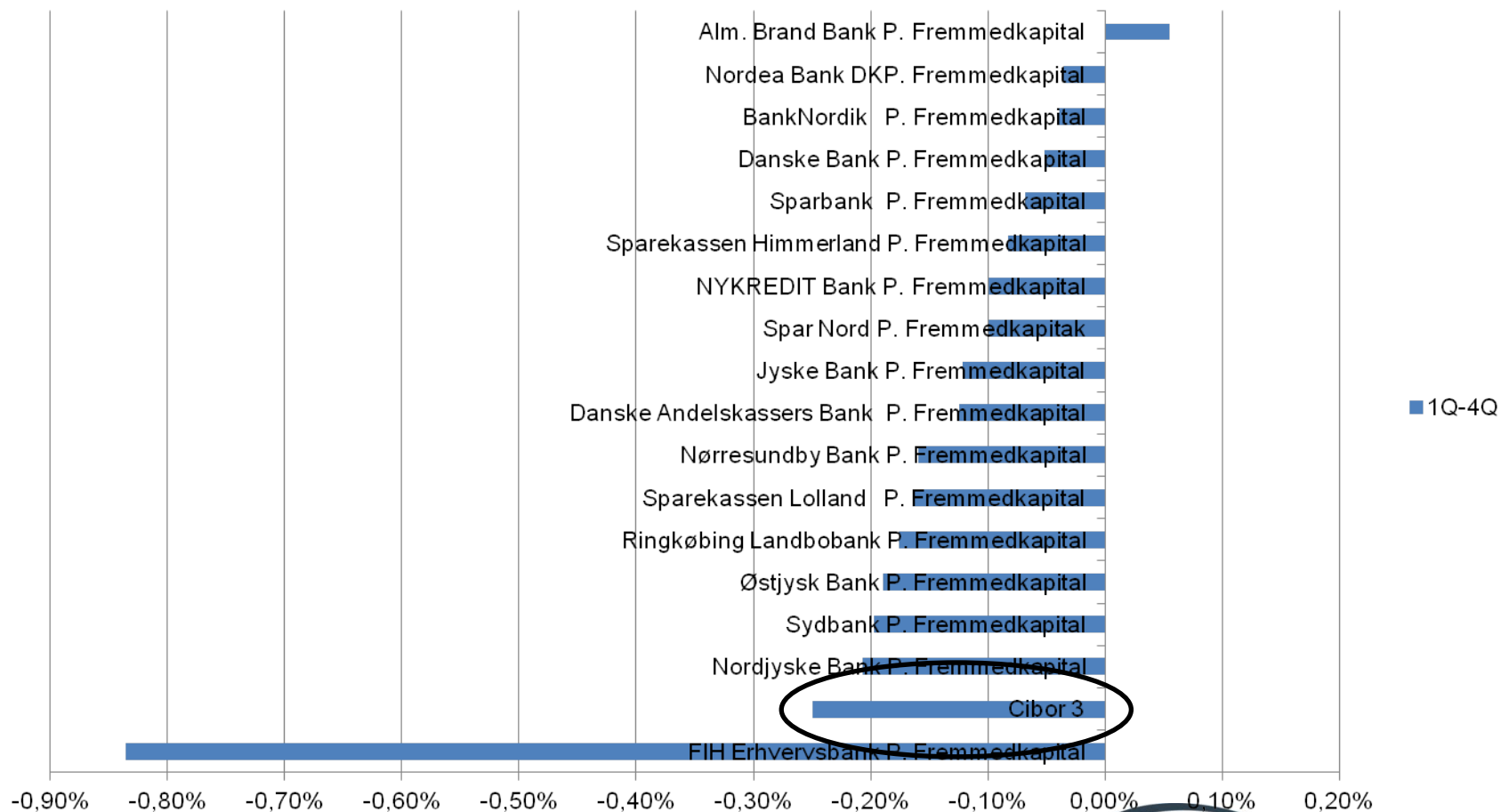
"Mon ikke vi snart ser flere benytte sig af nationalbankens låneordning, med henblik på at drive finansieringsomkostningerne yderligere ned"

1. Kvartal 2012

Pris på fremmedkapital

Kolonne1	1Q2012
Alm. Brand Bank P. Fremmedkapital	2,55%
Østjysk Bank P. Fremmedkapital	2,42%
Sparbank P. Fremmedkapital	2,23%
Nordea Bank DKP. Fremmedkapital	1,86%
Sparekassen Himmerland P. Fremmedkapital	1,83%
Danske Andelskassers Bank P. Fremmedkapital	1,80%
Sparekassen Lolland P. Fremmedkapital	1,74%
FIH Erhvervsbank P. Fremmedkapital	1,60%
Ringkøbing Landbobank P. Fremmedkapital	1,49%
Danske Bank P. Fremmedkapital	1,41%
BankNordik P. Fremmedkapital	1,35%
Nordjyske Bank P. Fremmedkapital	1,19%
Nørresundby Bank P. Fremmedkapital	1,09%
Spar Nord P. Fremmedkapital	1,04%
Cibor 3	1,00%
Jyske Bank P. Fremmedkapital	0,92%
NYKREDIT Bank P. Fremmedkapital	0,85%
Sydbank P. Fremmedkapital	0,78%

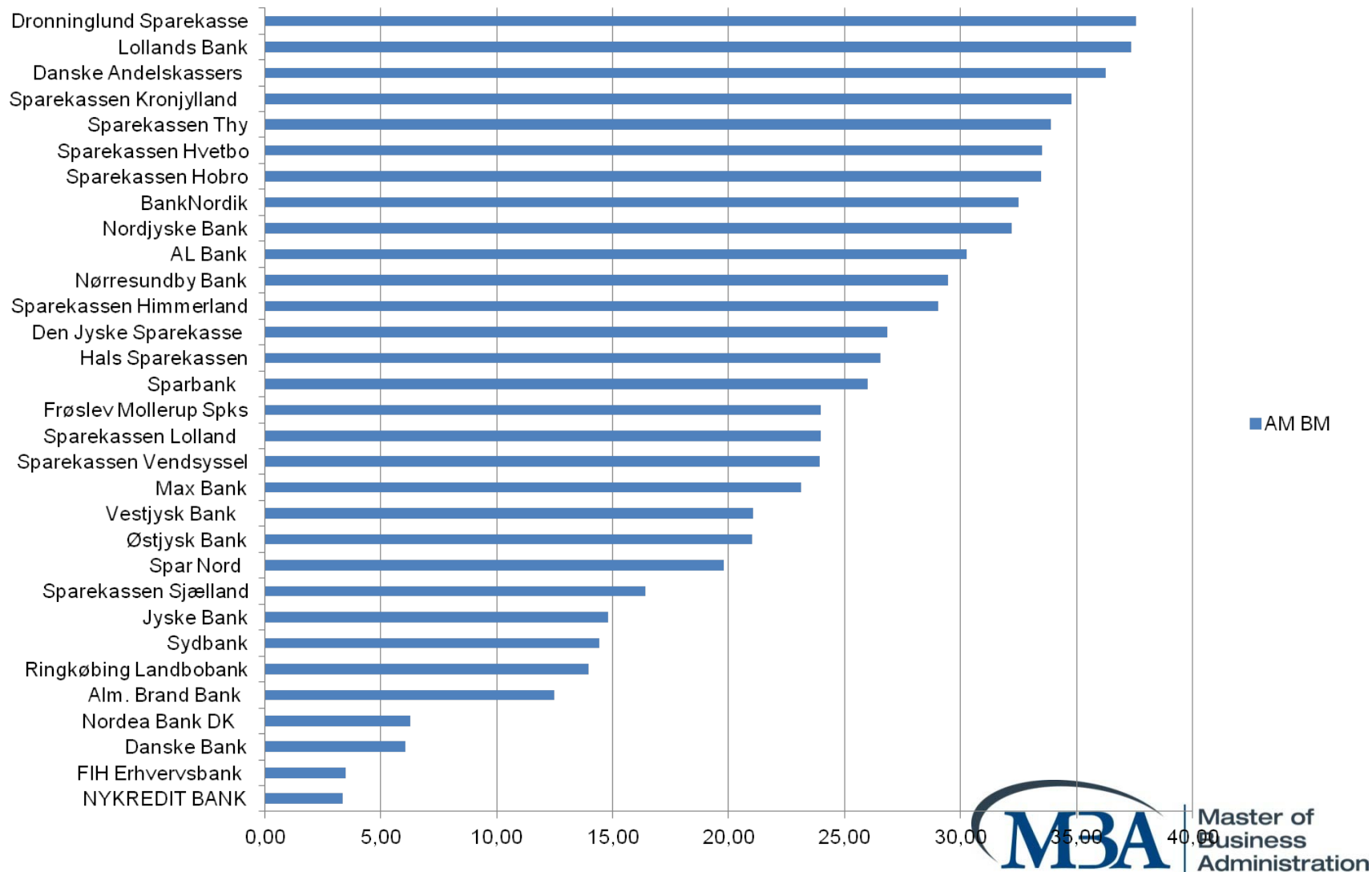
Udvikling i finansieringsomkostninger fra 4Q2011 til 1Q2012

Kolonne1	1Q-4Q
Alm. Brand Bank P. Fremmedkapital	0,06%
Nordea Bank DKP. Fremmedkapital	-0,04%
BankNordik P. Fremmedkapital	-0,04%
Danske Bank P. Fremmedkapital	-0,05%
Sparbank P. Fremmedkapital	-0,07%
Sparekassen Himmerland P. Fremmedkapital	-0,08%
NYKREDIT Bank P. Fremmedkapital	-0,10%
Spar Nord P. Fremmedkapital	-0,10%
Jyske Bank P. Fremmedkapital	-0,12%
Danske Andelskassers Bank P. Fremmedkapital	-0,12%
Nørresundby Bank P. Fremmedkapital	-0,16%
Sparekassen Lolland P. Fremmedkapital	-0,16%
Ringkøbing Landbobank P. Fremmedkapital	-0,18%
Østjysk Bank P. Fremmedkapital	-0,19%
Sydbank P. Fremmedkapital	-0,20%
Nordjyske Bank P. Fremmedkapital	-0,21%
Cibor 3	-0,25%
FIH Erhvervsbank P. Fremmedkapital	-0,84%

Udvikling i finansieringsomkostninger fra
4. kvartal 2011 til 1. kvartal 2012

Antal medarbejdere pr. balance milliard

Antal medarbejdere pr. balance milliard

Her er opgjort hvor mange medarbejdere et institut har pr. balance milliard.

"Institutter med mange kundeekspederende filialer har generelt et væsentligt højere personaleforbrug pr. balance milliard"

"Det ses tydeligt at større institutter har et væsentlig lavere personale forbrug end mindre"

"Dog ses det at Ringkøbing Landbobank har en effektivitet der er meget lig væsentlig større institutters"

Medarbejdere BM/FM + tillæg	AM BM
Dronninglund Sparekasse	37,58
Lollands Bank	37,38
Danske Andelskassers	36,26
Sparekassen Kronjylland	34,78
Sparekassen Thy	33,92
Sparekassen Hvetbo	33,51
Sparekassen Hobro	33,46
BankNordik	32,52
Nordjyske Bank	32,19
AL Bank	30,26
Nørresundby Bank	29,46
Sparekassen Himmerland	29,06
Den Jyske Sparekasse	26,82
Hals Sparekassen	26,56
Sparbank	25,99
Frøslev Møllerup Spks	23,96
Sparekassen Lolland	23,96
Sparekassen Vendsyssel	23,93
Max Bank	23,11
Vestjysk Bank	21,07
Østjysk Bank	21,00
Spar Nord	19,81
Sparekassen Sjælland	16,43
Jyske Bank	14,79
Sydbank	14,45
Ringkøbing Landbobank	13,97
Alm. Brand Bank	12,50
Nordea Bank DK	6,27
Danske Bank	6,04
FIH Erhvervsbank	3,49
NYKREDIT BANK	3,37

Antal medarbejdere pr. balance milliard

Opgjort på baggrund af sidste anvendelige rapporteringsperiode. De virksomheder, hvor der på tidligere slides er angivet en finansieringsomkostning i 1. kvartal 2012. er helt opdaterede fsva. antal medarbejdere pr. balance milliard. Øvrige er opdateret i forhold til aflagte årsrapporter.

Struktur kommentar

I den sidste tid er der fremkommet forskellige udtalelser i medierne om f.eks. hvor mange banker der bør være i Danmark. Vi har også set udtalelser om at der f.eks. De næste år bør lukke 200-400 bankfilialer i Danmark.

Kommentar:

"Det er korrekt at pengeinstitutterne i dag har en utilfredsstillende indtjening, dette kan evt. løses med mere indtjening eller lavere omkostninger. Men der er intet der entydigt peger på at løsningen er færre banker eller filialer"

"Der må nu engang være det antal banker/filialer, som den enkelte virksomheds forretningsmodel tilsiger – for mange især mindre banker foregår en stor del af værdiskabelsen netop i filialerne"

Lars Krull
Seniorrådgiver
Institut for Økonomi og Ledelse
Aalborg Universitet
krull@business.aau.dk
Telefon 9940 2705